

7.3. Pere ja keskkond

Laste eest hoolitsemist ja heaolu tagamist mõjutavad last ümbritsev laiem perekond, naabruskond ja sotsiaalsed võrgustikud. Samuti võib lapse perekonna varasem ajalugu ehk varasemad kogemused avaldada olulist mõju lapsele ja tema vanematele. Lisaks perele tuleb arvesse võtta ka lapse arengut mõjutavaid keskkondlikke tegureid, nagu pere majanduslik olukord, elutingimused ja tööhõive.

Abivajava lapse heaolu ja abivajaduse hindamine on tihedalt seotud tema vanemate ja kogu perekonna hindamisega, kuid esiplaanil peavad olema laps ja tema huvi. Perekonna majanduslik heaolu, vanemate töökoht ja sissetulekud, elutingimused, perekonna lähivõrgustik mõjutavad tugevalt lapse elu. Pere ja keskkonna valdkondasid hinnates tuleb jälgida pidevalt, kuidas pere-ja keskkonnatingimused last mõjutavad.

Pere ja keskkonna erinevaid valdkondi kirjeldavad kaitse- ja riskitegurid on kaudsed tegurid, kuna need mõjutavad lapse arengut ja vanemlust kaudselt. Osa väljatoodud teguritest on staatilised ehk muutumatud. Staatilisteks teguriteks on näiteks varasemad sündmused perekonnas ja lapsevanemate lapsepõlvkogemused, mis võivad mõjutada perekonna praegust olukorda, lapse arengut ja lapsevanemate võimekust. Näiteks võivad lapsevanemate varasemad negatiivsed kogemused sotsiaalsüsteemiga mõjutada lapsevanema ja lastekaitsetöötaja praegust koostöösuhte loomist. Taolisel juhul osutavad lapsevanemad vastupanu ega soovi vastu võtta lastekaitsetöötaja poolt pakutavaid abimeetmeid. Oluline aru saada, kas ja kuidas mõjutavad laste kasvatamist vanemate enda lapsepõlvkogemused, sest eelmistelt põlvkondadelt võetakse üle nii negatiivseid kui positiivseid kasvatusevõtteid. Seega on äärmiselt oluline keskenduda lapse heaolu tagamise kontekstis ka lapse peres ja keskkonnas esinevatele kaitse-ja riskiteguritele.